

ב. משום כבוד יום טוב.

ולדברי רב אשי, **הסיבה שאסרו חכמים לבשל מיום טוב לשבת בלא עירובי תבשילין, כי אמרו, אם יבשלו הכל מיום טוב לשבת, יבואו לזלזל ביום טוב, לומר מותר לבשל בו אף לצורך חול, אבל עכשיו שנאסר הבישול מיום טוב לשבת, לא יזלזלו בו, כי יאמרו, מיום טוב לשבת אסור לבשל [בלא עירוב], קל וחומר מיום טוב לחול [שאסור לגמרי].**

ויש ברייתא, בה הסמיך רבי אליעזר תקנה זו על הכתוב, "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הוּא אֲשֶׁר דָּבַר ה' שְׁבִתוֹן שְׁבֵת קִדְשׁ לְה' מִחַר אֶת אֲשֶׁר תֵּאָפוּ אִפּוֹ וְאֶת אֲשֶׁר תִּבְשְׁלוּ בִשְׁלוּ וְאֶת כָּל הָעֵדֶף הַנִּיחִי לְכֶם לְמִשְׁמַרְתָּ עַד הַבֹּקֶר" (שמות ט"ז כ"ג), כלומר פעמים לא תאפו ותבשלו ביום ששי, אלא כשכבר אפו ובשלו קודם לכן, וזה כשיום ששי הוא יום טוב, שאין אופים ומבשלים בו אלא על סמך עירובי תבשילין של פת ותבשיל^א, שאפה ובישל מערב יום טוב^ב.

בישל ליום טוב ונשאר

נתבאר שמי שלא הניח עירובי תבשילין אסור לו לבשל מיום טוב לשבת.

אמנם אם בישל ליום טוב עצמו, ונשאר, **רשאי לאכול ממנו לשבת**, ובתנאי שלא היתה כוונתו לכך מתחילה.

מעשה ברבי אליעזר כשהיה יושב ודורש ביו"ט

מעשה ברבי אליעזר, שהיה יושב ביום טוב, ודורש כל היום כולו בהלכות יום טוב.

לאחר זמן מסוים יצאו מקצת מהשומעים לסעוד סעודת יום טוב שלהם, והניחוהו דורש, אמר עליהם, הללו בעלי פטסין, כלומר, חביות גדולות הכינו להם באנומלין ומסך משתאות, לפיכך מהרו לצאת, שבעלי נפש הם, ואינם יגיעים לשמוע תורה.

לאחר זמן יצאה קבוצה שניה, אמר עליהם, הללו בעלי חביות.

^א בדף י"ז יתבאר בעזה"י, אם צריך דווקא פת ותבשיל, או די בתבשיל בלבד.

^ב מתוך פירוש רש"י משמע, שברייתא זו אינה כאחד האמוראים הנ"ל. אולם לכאורה עולה היא יפה עם טעמו של רב אשי, שהתקנה משום כבוד יום טוב, ואסרו לאפות ולבשל בו אלא אם כן כבר אפה ובישל. ויל"ע בדבר.